

z futbolu – K. : Tonar, 2016. – 109 p.

5. Perederii A. (2013). Aktualni napriamy naukovykh doslidzhen mizhnarodnoho rukhu Spetsialnykh Olimpiad / A. Perederii // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : zb. nauk. prats z haluzi fizychnoho vykhovannia, sportu i zdorovia liudyny / red. Ye. Prystupa ; LDUFK. – Lviv, 2013. – Vyp. 17, T. 1. – P. 159–163.

6. Yarmolenko M. (2018). Efektyvnist' vprovadzheniia navchal'noi prohramy z futbolu dlia osib z vidkhyleniama rozumovoho rozvytku v spetsial'nomu korektsiinomu navchal'nomu zakladi / Maksym Yarmolenko // Naukoviy chasopis NPU Im. M. P. Dragomanova. – 2018. – iss. 12. – P. 127–130.

7. Imas, Y., Borysova, O., Kogut, I., Yarmolenko, M., Marynych, V., & Shlonska, O. (2018). Football training as a method to improve the psycho-emotional state of school children with mental development impairments. Journal of Physical Education and Sport, 18(1), 23–27.

8. Spessato, B.C., Gabbard, C., & Valentini, N.C. (2013). The Role of Motor Competence and Body Mass Index in Children's Activity Levels in Physical Education Classes. Journal of Teaching in Physical Education 32(2), 118–130.

9. Barnett, L., Rodgers, D., Zask, A., & Salmon, J. (2015). Face Validity and Reliability of a Pictorial Instrument for Assessing Fundamental Movement Skill Perceived Competence in Young Children. Journal of Science and Medicine in Sport, 18(1), 98–102.

Яцковський В.В.

**аспірант кафедри спортивних та рекреаційних ігор
Львівського державного університету фізичної культури**

Мельник В.О.

**к.фіз.вих., доцент кафедри спортивних та рекреаційних ігор
Львівського державного університету фізичної культури**

Кудрина Н.В.

**старший викладач кафедри спортивних та рекреаційних ігор
Львівського державного університету фізичної культури**

Гнатчук Я.І.

викладач кафедри фізичної культури і спорту Хмельницького державного університету

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ У СТРІТБОЛІ: ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Програма змагань олімпійських ігор динамічно змінюється з урахуванням зацікавленості глядацької аудиторії, популярності та видовищності видів спорту. Одним з останніх ігрових видів спорту, що включений до програми чергових Ігор Олімпіади є стрітбол. **Мета дослідження:** узагальнити наукову інформацію з питань техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі та визначити перспективи подальших досліджень в зазначеному напрямі.

Результати. За твердженнями значної кількості фахівців стрітбол має низку суттєвих відмінностей порівняно з баскетболом. Встановлено, що основні акценти у наявних наукових дослідженнях зроблено на застосуванні засобів стрітболу у фізичному вихованні студентської молоді та оптимізації їхнього навчально-тренувального процесу; вивчення показників змагальної діяльності; оптимізацію підготовленості кваліфікованих спортсменів з баскетболу за допомогою включення блоку «стрітбол»; рекреаційно-оздоровчому впливові засобів стрітболу тощо. Виявлено актуальність розв'язання науково-практичного завдання удосконалення структури та змісту техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі з урахуванням сучасних тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту.

Ключові слова: стрітбол, підготовка, удосконалення, перспективи, узагальнення, кваліфіковані спортсмени.

Яцковский В.В., Мельник В.А., Кудрина Н.В., Гнатчук Я.И. Совершенствование технико-тактической подготовки квалифицированных спортсменов в стритболе: перспективы исследований. Программа соревнований Олимпийских Игр динамично меняется с учетом заинтересованности зрительской аудитории, популярности и зрелищности видов спорта. Одним из последних игровых видов спорта, который включен в программу очередных Игр Олимпиады является стритбол. Цель исследования: обобщить научную информацию по вопросам технико-тактической подготовки квалифицированных спортсменов в стритболе и определить перспективы дальнейших исследований в данном направлении. Результаты. По утверждениям значительного количества специалистов стритбол имеет ряд существенных отличий по сравнению с баскетболом. Установлено, что основные акценты в имеющихся научных исследованиях сделано в применении средств стритбола в физическом воспитании студенческой молодежи и оптимизации их учебно-тренировочного процесса; изучение показателей соревновательной деятельности; оптимизацию подготовленности квалифицированных спортсменов по баскетболу посредством включения блока «стритбол»; рекреационно-оздоровительном влияющие средств стритбола и др. Установлено актуальность решения научно-практической задачи совершенствования структуры и содержания технико-тактической подготовки квалифицированных спортсменов в стритболе с учетом современных тенденций развития соревновательной деятельности в виде спорта.

Ключевые слова: стритбол, подготовка, совершенствование, перспективы, обобщения, квалифицированные спортсмены.

Yatskovskyy V., Melnyk V., Kudrina N., Yaroslav G. Improvement of technical and tactical training of qualified athletes in streetball: prospects of research. *The program of the Olympic Games is dynamically changing taking into account the interest of the audience, the popularity and spectacular nature of the sport. One of the latest sports games included in the regular Olympics program is streetball. The purpose of the study: to summarize the scientific information on the issues of technical and tactical training of qualified athletes in streetball and to determine the prospects for further research in this direction. Results. According to the statements of a considerable number of specialists, streetball has a number of significant differences compared to basketball. The following basic differences are identified as follows: games are played mostly in outdoor courts; the size of the court is twice as small as the basketball playground; only one basket is used for the game; the team consists of 3 persons and 1 reserve; matches are often accompanied by a musical background; baskets count for 1 and 2 points; the duration of the game is 10 minutes (actual time) with the possibility to finish the game earlier (when one of the teams gains 21 points); if the game ends in a draw, the overtime is assigned and the team that scores two points is the winner; after a scored goal, the rival team restores the game through a check; when changing the possession of the ball, the team must take it out of the arc; 12 seconds are given to attack the basket; after the seventh command foul, foul shots are taken; the player who takes the fourth foul must leave the court; the possession of the ball at the beginning of the match is determined by drawing lots; each team is entitled to one 30-second break; there is no rule of three seconds; there are no restrictions on the number of games in one game day for the team; most often a match is served by one judge and a secretary, and so on. It is established that the main emphasis in existing scientific researches is put on the use of streetball facilities in the physical education of youth and optimization of their educational process; the study of characteristics of competitive activity; optimization of qualified basketball athletes by means of the inclusion of streetball block; recreational and health-improving influence of streetball facilities, etc. There was revealed and studied the need of the solution of the scientific and practical task of improving the structure and content of the technical and tactical training of qualified athletes in streetball taking into account the current trends in the development of competitive activities in the field of this kind of sports.*

Keywords: streetball, preparation, perfection, prospects, generalization, qualified athletes.

Актуальність теми. Програма змагань олімпійських ігор динамічно змінюється з урахуванням зацікавленості глядацької аудиторії, популярності та видовищності видів спорту. Одним з останніх ігрових видів спорту, що включений до програми Ігор ХХХІІ Олімпіади (2020, Токіо, Японія) є стрітбол.

За твердженнями значної кількості фахівців, цей вид спорту має низку суттєвих відмінностей порівняно з баскетболом: кількість учасників, тривалість гри, організація змагань та спосіб визначення переможця, характер протистояння суперників тощо [1, 2, 12]. Тому більшість науково обґрунтованих підходів до техніко-тактичної підготовки спортсменів потребують об'єктивної корекції, незважаючи на спільність багатьох елементів техніки та тактики гри з баскетболом [9, 10, 11].

Наукові дослідження пов'язані власне із підготовкою кваліфікованих спортсменів у стрітболі представлені незначною сукупністю наукових напрямів. Серед них визначимо наукові праці Колесников Е.А., Костюков В.В. [7, 8, 9], Глазін А.М. та ін. [3, 4], Ключникової С. Н., Швецової Т. В. [6, 18, 19], Мазуриної А. В. [13, 15], Байбакової Т.В. [1, 2] та інших.

Разом із тим для удосконалення технічної та тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі можна застосувати ряд наукових даних отриманих фахівцями з баскетболу. Це зокрема ті, які стосуються навчання та удосконалення техніки гри та її елементів, побудови взаємодій двох та трьох гравців, індивідуальної тактики гри тощо.

Важливим аспектом для удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі є спрямованість техніко-тактичних дій. Проте наукова інформація щодо структури та змісту змагальної діяльності спортсменів різної кваліфікації зі стрітболу є обмеженою [2, 4, 5, 9, 10 та ін.], а отже й відсутні об'єктивні критерії для обрання спрямованості та загалом побудови навчально-тренувального процесу з удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі. Ще низка відмінностей змагальної діяльності зі стрітболу наведено у працях Байбакової Т. та Колесникової Е. [1, 2, 8, 9]. Згідно них стрітбол відрізняється вищою інтенсивністю ігрових дій, потребою більш віртуозного, ніж у баскетболі володіння м'ячем. Це загострює та підвищує напруженість боротьби в різних ігрових ситуаціях, скорочуються до мінімуму «пасивні» фази гри і збільшується активність гравців. Окрім того за виявленими тенденціями гри з'являються різноманітні нові форми атакуювальних і захисних дій, збільшується загальна кількість кидків по кошику. Подібні тенденції обумовлюють специфіку гри в стрітбол та ставлять особливі вимоги до техніко-тактичної підготовленості гравців.

Зазначене дає підстави для виокремлення актуального науково-практичного завдання з удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі на основі урахування структури та змісту змагальної діяльності притаманної для сучасного етапу розвитку зазначеного виду спорту.

Зв'язок з науковими темами та планами. Дисертаційну роботу виконано згідно теми «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» плану науково-дослідної роботи ЛДУФК (номер державної реєстрації 0116U003167).

Мета дослідження: узагальнити наукову інформації з питань техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі та визначити перспективи подальших досліджень в зазначеному напрямі.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та мережі Інтернет, аналіз документальних матеріалів, аналізу та синтезу, порівняння.

Результати дослідження. Стрітбол як самостійний вид спорту на сьогодні динамічно розвивається. Завдяки цьому зростає актуальність розгляду наукових питань різного спрямування.

Нами проведено певне узагальнення наукових досліджень з наукової проблематики, пов'язаної виключно зі стрітболом для визначення невирішених наукових завдань, зокрема у частині техніко-тактичної підготовки.

Серед наукових праць різних авторів виявлено широкий спектр наукової інформації. Зокрема, на підставі

проведеного дослідження авторами вказано особливості, які потрібно враховувати при підготовці спортсменок для участі в змаганнях зі стрітболу [7]. Серед них визначено такі як збільшення тренувальних обсягів пов'язаних з удосконаленням тих техніко-тактичних прийомів щодо яких спостерігаються найбільші відмінності від модельних показників. У нашому випадку це варто розглядати як показники змагальної діяльності провідних спортсменів та команд зі стрітболу Європи. Наголошується на потребі незначної корекції традиційних для баскетболу програм підготовки упродовж першого ввідного періоду (в межах 1-2 тижневих мікроциклів) та виражені зміни в змісті наступних 4 тижневих мікроциклів підготовчого періоду.

Важливим моментом при підготовці дівчат до змагань зі стрітболу Колесникової Е.А., Костюкова В.В. [7] вважають потребу отримання внутрішньої реакції організму спортсменок на рівні 160-180 скорочень на хвилину. Це відповідає змішаному та анаеробному режиму енергозабезпечення.

На наш погляд наведене свідчить про вищу, на думку авторів, інтенсивність змагальної та тренувальної діяльності спортсменок при підготовці до змагань зі стрітболу, порівняно зі змаганнями з баскетболу.

Наукові роботи іншого колективу авторів спрямовані на удосконалення підготовленості спортсменів із суміжним застосуванням засобів баскетболу та стрітболу [3, 5]. Отримані ними результати вказали на основні результати, пов'язані із тим, що експериментальна перевірка розробленого варіанту суміщено послідовних річних занять з баскетболу та стрітболу підлітків і юнаків дозволила є більш ефективність у порівнянні з традиційними тренуваннями. На підставі цього автори рекомендують цей підхід для використання в практичній діяльності фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, включенні цього в зміст підвищення кваліфікації та перепідготовки викладачів та тренерів.

Проте ми вважаємо не коректним говорити про потребу паралельного удосконалення спортсменів засобами двох схожих, проте значною мірою відмінних за структурою та змістом змагальної діяльності видів спорту.

Цим шляхом безперечно проходили інші споріднені види спорту: гандбол і волейбол та їхні пляжні варіанти гри, футбол та футзал. Проте історичні аспекти розвитку цих видів спорту вказують на обов'язкове подальше розмежування видів спорту не лише за тренувальною та змагальною діяльністю, а в окремих випадках за організаційною структурою.

Цінною з огляду на удосконалення підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі є наукова інформація отримана колективом авторів [5]. Вони запропонували ряд змін до програми підготовки спортсменів у стрітболі. Ці зміни стосувалися зменшення обсягу безпосередньої ігрової діяльності в межах навчально-тренувальних занять та збільшення частки контрольних і календарних ігор (з 14,3 до 25,0%). Другим важливим чинником автори вказали зміни у співвідношеннях навантажень різної спеціалізованої спрямованості, координаційної складності. Запропоновано більші обсяги таких вправ, а також х виконання з вищою інтенсивністю, потужністю. Це проявилось у збільшенні на 8-15% виконання вправ змішаного і анаеробного режиму (з 41,2% до 49,4%), середньої і підвищеної координаційної складності (з 50,0% до 63,3%), із навантаженням середнього і високого рівня величини (з 44,1% до 56,8%). Також, закономірно, на наш погляд, збільшено кількість групових вправ. Третім чинником вказано мікроциклову структура і зміст етапу занять стрітболом. Часовий відрізок занять стрітболу ділився на три місячних мезоцикла, які можна позначити як передзмагальний, змагально-розвиваючий і змагально-підтримуючий [5].

Виявлені у цьому дослідженні ознаки педагогічного експерименту та відповідних експериментальних чинників вказали на певні неточності методологічного характеру. Внесені зміни не забезпечують рівних умов для двох груп спортсменів, залучених до дослідження. Однак зазначені зміни є обґрунтованими з огляду на специфіку стрітболу як виду спорту.

Розглядаючи особливості тренувального процесу у стрітболі С. Н. Ключникова, Т. В. Швецова [4] вказує, що фахівці та тренери здебільшого розглядають заняття стрітболу як тимчасове переключення від монотонії тренувальних занять з баскетболу. В більшості публікацій, присвячених особливостям спортивної підготовки значна увага приділяється підвищенню результативності ігрової діяльності в змаганнях саме зі стрітболу [4].

Проте звернемо увагу, що ці наукові дані стосуються початку XXI століття. Сьогодні, аналізуючи результати ігор на провідних змаганнях зі стрітболу, можна спостерігати, що далеко не всі баскетболісти високої кваліфікації можуть досягати результатів на змаганнях зі стрітболу.

Одноставність у своїх твердженнях проявляють багато науковців [1, 2, 3, 4, 5]. Вони вказують, що ефективність процесу підготовки до змагань з стрітболу (вуличного баскетболу) стримується відсутністю адекватного науково-методичного обґрунтування особливостей тренувального процесу. Це твердження актуальне для спортсменів різного віку та рівня підготовленості.

Серед інших наукових праць відзначимо дослідження А. В. Мазуріної [13, 14]. Авторкою розроблена методика рекреаційно-оздоровчої спрямованості на основі засобів стрітболу для використання у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів. В її основі покладено кілька системних чинників [13, 14], серед них облік мотивів і потреб у руховій активності, як обов'язкової умови для занять стрітболом; використання інформативних і надійних способів оцінки функціонального стану, фізичного розвитку, працездатності; застосування спеціальних вправ та ігор із визначеною величиною встановлених пульсових режимів, адекватних рівню фізичної підготовленості та функціонального стану осіб, що займаються; періодичну корекцію і оновлення змісту занять зі стрітболу на основі інформації про зміни мотиваційної сфери, рівня фізичної підготовленості і стану здоров'я осіб, що займаються.

Значною кількістю науковців [3, 4, 8, 9] вказано на потребу при розробці програм спортивної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі на основі врахування відмінностей правил і умов організації проведення змагань зі стрітболу. Це також відповідає фундаментальним положенням теорії спорту, запропоновані Платоновим В.М.[16].

Таким чином визначено такі базові відмінності: ігри проводяться здебільшого на відкритих майданчиках; розмір майданчика вдвічі менший за баскетбольний; гра проводиться на одне кільце; склад команди становить 3 особи + 1 запасний (з можливістю проведення довільної кількості замінів); матчі часто супроводжуються музичним фоном; нарахування очок відбувається в одне (в межах «дуги») та два очки (з-за меж «дуги»); тривалість гри – 10 хвилин (чистий час) з

можливістю дострокового завершення (коли одна з команд набере 21 очко); після закінчення ігрового часу, за рівного рахунку, призначається «овер-тайм», команда, яка набрала два очки, буде переможцем; після забитого м'яча команда суперників відновлює гру через «чек» (з-за дуги гравець передає м'яч супернику, отримавши його назад, він має право здійснювати будь-які ігрові дії); при зміні володіння м'ячем команда повинна вивести його за дугу; на атаку кошика дається 12 с; після сьомого командного фолу пробиваються штрафні кидки; гравець, що зробив четвертий фол, повинен покинути ігровий майданчик; володіння м'язами на початку матчу визначається жеребкуванням; кожна команда має право на одну 30-секундну перерву; немає правила трьох секунд; обмежень на кількість ігор в один ігровий день для команди не має; найчастіше обслуговують матч один суддя і секретар тощо [3, 4, 8, 9, 10].

Серед безпосередніх рекомендацій до навчально-тренувального процесу зі стрітболу знаходимо програму багаторічної підготовки на етапі спортивної спеціалізації, яка була розроблена і адаптована до реалізації в рамках спортивного клубу вузу [17]. Запропонована програма складалася з трьох розділів: структура багаторічного тренувального процесу баскетболістів, які займаються стрітболом; зміст спортивної підготовки спортсменів-стрітболістів; лікарський, педагогічний і самостійний контроль спортивної підготовки в склад, гравці [17]. Зазначена програма орієнтована на студентську молодь і розрахована на 5 років навчання студентів у вищому закладі освіти [17]. Тобто йдеться не про спортивне удосконалення, а про раціоналізацію змісту фізичного виховання. Проте ці два процеси мають суттєві відмінності за своє спрямованістю [16]. Тому питання організації підготовки, зокрема техніко-тактичної, кваліфікованих спортсменів у стрітболі залишається й надалі актуальним.

Основними науковими результатами проведеного Швецовою Т. В. [18] дисертаційного дослідження є розроблена і обґрунтована педагогічна технологія побудови тренувального процесу студентів-спортсменів масових розрядів в баскетболі 3 x 3, що включає методологічний, процесуально-управлінський і результативний компоненти. Автором встановлено, що процес підготовки студентів-спортсменів масових розрядів в баскетболі 3 x 3 системно включає в себе склад засобів, що забезпечують комплексний розвиток усіх сторін підготовленості юнаків і дівчат, а також адекватно відображають зміст їх змагальної діяльності та правил змагань, які мають суттєві відмінності від класичного баскетболу; структура річної спортивної підготовки обумовлена загальними закономірностями розвитку тренуваності і формування спортивної форми, містить в собі взаємозв'язані структурні компоненти підготовки [18].

Проте якісне урахування цих даних в підготовку кваліфікованих спортсменів у стрітболі об'єктивно неможливе через відмінності спрямованості виключно навчального та навчального тренувального процесів (відповідно закладів вищої освіти та спортивних організацій різного рівня).

Також заслуговує на увагу низка наукових праць Байбакової Т. В. [1, 2]. Усі вони об'єднані спільною тематикою, що певною мірою доповнює наукові дані Швецової Т. В. [18, 19] щодо застосування засобів стрітболу в навчальному процесі закладів вищої освіти. Зокрема спрямованість досліджень пов'язана зі змістом і організацією фізичного виховання студентів на основі застосування стрітболу, формуванням техніко-тактичної підготовленості (розвитку техніко-тактичних навиків) студентів на прикладі стрітболу (малих форм спортивних ігор), модульною технологією підвищення технічної підготовленості студентів у стрітболі тощо.

Підсумком цієї сукупності робіт було певне узагальнення. Воно дає підстави стверджувати, що застосування стрітболу в системі фізичного виховання студентів забезпечує сприятливі педагогічні умови для позитивних змін фізичної, техніко-тактичної підготовленості та ігровий результативності студентів-баскетболістів 1-2 курсів вищих навчальних закладів [11, 14, 15, 18].

Проте в даному випадку здебільшого йдеться про інтеграцію стрітболу до системи підготовки студентів-баскетболістів та, меншою мірою, як про побудову відокремленої, самостійної системи підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі. Це підтверджує актуальність нашого наукового напрямку досліджень.

Окрім того, якщо у випадку технічної підготовки науковці не вказують на суттєві відмінності в структурі спортивного удосконалення в баскетболі та стрітболі, то у випадку тактичної підготовки знаходимо таку інформацію [1, 2]. Тактика в стрітболі має свої особливості обумовлені меншим майданчиком для гри, що зумовлює вищі вимоги до атаквальних навиків, більшу швидкість виконання індивідуальних техніко-тактичних дій, сприйняття та оброблення інформації, більшої варіативності дій [1, 2].

Певну кількість наукової інформації щодо навчання та удосконалення техніко-тактичним діям початківців (студентів) зі стрітболу знаходимо в обґрунтованій технології організації навчально-тренувальних занять [2]. Зокрема, підвищення техніко-тактичної підготовленості студентів при заняттях зі стрітболу рекомендоване проводити з використанням комплексу вправ. Умовно Байбакова Т.В та Лялікова Н.Н. [2] пропонують його розділяти на три групи: вправи для розвитку фізичних і спеціальних фізичних якостей; вправи для виконання індивідуальних і групових техніко-тактичних дій; вправи ігрового і змагального характеру [2].

Ураховуючи вищезазначене вважаємо за доцільне розв'язання окремого важливого науково-практичного завдання. В його основу може бути покладена мета щодо удосконалення структури та змісти техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі з урахуванням сучасних тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту.

Основними послідовними кроками, що потребують розв'язання у ході цього дослідження, на наш погляд можуть бути такі: узагальнити підходи до удосконалення техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у спортивних іграх (на прикладі стрітболу); визначити структуру та зміст змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у стрітболі різної кваліфікації; розробити програму удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів зі стрітболу з урахуванням тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту та експериментально її перевірити.

Зазначене дослідження перебуває в межах техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у спортивних іграх як об'єкта та техніко-тактична підготовка кваліфікованих спортсменів у стрітболі як предмета дослідження.

Для реалізації дослідження може бути застосовано такі методи дослідження як теоретичний аналіз та узагальнення

даних наукової і науково-методичної літератури та мережі інтернет; соціологічні: експертне опитування (аналіз засобів та методів техніко-тактичної підготовки для кваліфікованих спортсменів у стрітболі), аналіз документальних матеріалів (визначення засобів та методів техніко-тактичної підготовки згідно програми ДЮСШ з баскетболу); педагогічні спостереження за змагальною діяльністю спортсменів у стрітболі різних кваліфікаційних груп); педагогічне тестування (визначення рівня техніко-тактичної та спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у стрітболі); педагогічний експеримент (перевірка ефективності авторської програми удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів зі стрітболу з урахуванням тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту) та стандартизовані методи математичної статистики для обробки даних на різних етапах виконання дисертаційного дослідження.

За результатами реалізації основних етапів дослідження та розв'язання основних завдань очікуваними результатами можуть бути наступні: обґрунтування програми удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів зі стрітболу з урахуванням тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту; виявлення кваліфікаційних відмінностей структури та змісту техніко-тактичних дій кваліфікованих спортсменів та провідних спортсменів Європи у стрітболі; удосконалення наукових даних щодо обсягу та ефективності техніко-тактичних дій, що виконуються кваліфікованими спортсменами в стрітболі; удосконалення побудови підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі у річному макроциклі; удосконалення наукових даних щодо пріоритетності засобів техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі. Також передбачаємо, що набудуть подальшого розвитку напрями удосконалення спеціальної підготовленості (фізичної, технічної та тактичної) кваліфікованих спортсменів у стрітболі та тенденції формування змагальної діяльності у стрітболі.

Підбір засобів контролю, планування педагогічного експерименту проведено спільно з науковим керівником.

На наш погляд основні результати дослідження були впроваджені в навчально-тренувальних процес кваліфікованих спортсменів зі стрітболу спортивних клубів Вищих Закладів Освіти, навчальну діяльність майбутніх фахівців галузі 017 Фізична культура і спорт та 014.11 Середня освіта (фізична культура).

Висновки. Науковим питанням удосконалення техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі присвячена незначна кількість наукових праць. Основні акценти у наявних наукових даних зроблено на застосуванні засобів стрітболу у фізичному вихованні студентської молоді та оптимізації навчально-тренувального процесу цього контингенту зі спрямованістю на початкове вивчення техніки та тактики виду спорту; вивченні показників змагальної діяльності; оптимізація підготовленості кваліфікованих спортсменів з баскетболу за допомогою включення блоку «стрітбол»; рекреаційно-оздоровчому впливові засобів стрітболу тощо.

У галузі фізичної культури та спорту виявлено актуальність розв'язання науково-практичного завдання удосконалення структури та змісту техніко-тактичної підготовки кваліфікованих спортсменів у стрітболі з урахуванням сучасних тенденцій розвитку змагальної діяльності у виді спорту.

Перспективи дослідження передбачають вивчення наукових підходів до удосконалення техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у баскетбол та з'ясування можливості їхньої адаптації до специфіки стрітболу.

Література

1. Байбакова Т.В. Модульная технология повышения технической подготовленности студентов в стритболе / Байбакова Т.В. // Омский научный вестник. – 2015. – № 4 (141). – С. 198-201.
2. Байбакова Т.В. Исследование показателей соревновательной игровой результативности в стритболе / Байбакова Т.В., Ляликова Н.Н. // Спортивные игры в физическом воспитании, рекреации и спорте: Материалы XII Междунар. науч. - практ. конф. Смоленск: СГАФКСиТ, 2018. – С.19 – 21
3. Глазин А. М. Эффективность этапа занятий стритболом в годичной подготовке юных баскетболистов 15-18 лет / Глазин А. М. // Физическая культура, спорт – наука и практика. – 2014. – № 2. – С. 27-29.
4. Глазин А.М. Повышение конкурентоспособности спортсменов массовых разрядов, занимающихся баскетболом и стритболом / А.М. Глазин, Т.М. Алалвани, В.В. Костюков // Материалы Всерос. научно-практ. конф. с межд. участием «Ресурсы конкурентоспособности спортсменов: теория и практика реализации». – Краснодар: КГУФКСТ, 2013. – С. 54-57.
5. Использование годичных занятий баскетболом и стритболом в физическом воспитании учащейся молодежи / Костюков В.В., Глазин А.М., Алалвани Т.М., КтайхманХ.Д., Костюова О.И. // Физкультурное образование. – С. 37-41.
6. Ключникова С. Н. Особенности тренировочного процесса в стритболе / Ключникова С. Н., Швецова Т. В. // Поволжский педагогический поиск (научный журнал). – 2014. – № 3 (9). – С. 82-84.
7. Колесников Е.А., Методика подготовки баскетболисток 15-16 лет к соревнованиям по стритболу / Колесников Е.А., Костюков В.В. // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 2007. – №1 – С. 71-73.
8. Колесникова Е.А. Стритбол: метод. пособие для тренеров и преподавателей учебных заведений / Е.А. Колесникова, В.В. Костюков. – Краснодар: КГУФКСТ, 2010. – 35 с.
9. Колесникова Е.А. Структура и содержание подготовки баскетболисток 15-16 лет к соревнованиям по стритболу.: автореф. дис. канд. пед. наук. / Е.А.Колесникова. – Краснодар, 2006. – 25с.
10. Королев Г.Н. Спортизация физического воспитания студентов на основе стритбола / Королев Г.Н., Салмова А.И. // Стратегия формирования здорового образа жизни средствами физической культуры и спорта "спорт для всех" и внедрение Всерос. физкультурно-спортивного комплекса ГТО: материал XIV Всерос. научно-практ. конф. с междунар. участием. – 2016. – С. 77-79.
11. Королев Г.Н., Стритбол в системе физического воспитания студентов / Королев Г.Н., Салмова А.И. // Физическое воспитание и студенческий спорт глазами студентов: материал всерос. научно-практ. конф. с междунар. участием. – 2015. – С. 232.

12. Лобурева М. Е. Проблема повышения эффективности соревновательной деятельности в стритболе у девушек 17–22 лет / 52-е Евсевьевские чтения – Саранск, 2016. – С. 152–162.
13. Мазурина А. В. Уличный баскетбол в физическом воспитании студентов высших учебных заведений / Мазурина А. В. // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 1. – С. 41-43.
14. Мазурина А.В. Рекреационно-оздоровительная методика на основе стритбола в физическом воспитании студентов высших учебных заведений: автореф. дис. ... канд. пед. наук. / Мазурина А.В. – Смоленск, 2006. – 22 с
15. Официальные правила игры 3x3 (ФИБА) – Режим доступа: <http://streetball.in.ua/featured/214-pravila-usl-3h3.html>
16. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / Платонов В.Н. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
17. Тимошина И.Н. Планирование процесса спортивной подготовки в стритболе / Тимошина И.Н., Богатова С.В., Швецова Т.В. // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2015. – № 4 – С. 17-20.
18. Швецова Т. В. Содержание многолетней подготовки студентов-спортсменов массовых разрядов, занимающихся баскетболом 3 x 3: дисс... канд. пед. наук: 13.00.04 / Швецова Татьяна Владимировна; [ГБОУ ВО Кубанский государственный университет физической культуры, спорта и туризма], 2017.
19. Швецова Т. В. Стритбол: история и перспективы развития // В мире научных открытий. – 2014. – № 11 (59). С. 4417-4426.

References

1. Baybakova T.V. (2015). Modulnaya tekhnologiya povysheniya tekhnicheskoy podgotovlennosti studentov v stritbole. Omskiy nauchnyy vestnik. 4 (141). 198-201.
2. Baybakova T.V., Lyalikova N.N. (2018) Issledovaniye pokazateley sorevnovatelnoy igrovoy rezultativnosti v stritbole. Sportivnyye igry v fizicheskom vospitanii. rekreatsii i sporte. Materialy XII Mezhdunar. nauch. - prakt. konf. Smolensk: SGAFKSIT. S.19-21
3. Glazin A. M. (2014) Effektivnost etapa zanyatiy stritbolom v godichnoy podgotovke yunykh basketbolistov 15-18 let. Fizicheskaya kultura i sport : nauka i praktika. № 2. S. 27-29.
4. Glazin A.M., Alalvani T.M., Kostyukov V.V. (2013) Povysheniye konkurentosposobnosti sportsmenov massovykh razryadov. zanimayushchikhsya basketbolom i stritbolom. Resursy konkurentosposobnosti sportsmenov: teoriya i praktika realizatsii. Materialy Vseros. nauchno-prakt. konf. s mezhd. uchastiyem «». Krasnodar: KGUFKST. S. 54-57.
5. Kostyukov V.V., Glazin A.M., Alalvani T.M., Ktaykhman Kh.D., Kostyuova O.I. (2008) Ispolzovaniye godichnykh zanyatiy basketbolom i stritbolom v fizicheskom vospitanii uchashcheysya molodezhi. Fizkulturnoye obrazovaniye. S. 37-41.
6. Klyuchnikova S. N., Shvetsova T. V. (2014) Osobennosti trenirovochnogo protsessa v stritbole. Povolzhskiy pedagogicheskii poisk. № 3 (9). S. 82-84.
7. Kolesnikov E.A., Kostyukov V.V. (2007) Metodika pidgotovki basketbolistok 15-16 let k sorevnovaniyam po stritbolu. Fizicheskaya kultura: vospitaniye, obrazovaniye, trenirovka. №1. S. 71-73.
8. Kolesnikova E.A., Kostyukov V.V. (2010) Stritbol: metod. posob. dlya trenerov i prepod. ucheb. zavedeniy. Krasnodar: KGUFKST. 35 s.
9. Kolesnikova E.A. (2006) Struktura i sodержaniye podgotovki basketbolistok 15-16 let k sorevnovaniyam po stritbolu.: avtoref. dis. kand. ped. nauk. Krasnodar. 25s.
10. Korolev G.N., Salmova A.I. (2016) Sportizatsiya fizicheskogo vospitaniya studentov na osnove stritbola. Strategiya formirovaniya zdorovogo obraza zhizni sredstvami fizicheskoy kultury i sporta "sport dlya vsekh" i vnedreniye Vseros. fizkulturno-sportivnogo kompleksa GTO: material XIV Vseros. nauchno-prakt. konf. s mezhdunar. uchastiyem. S. 77-79.
11. Korolev G.N., Salmova A.I. (2015) Stritbol v sisteme fizicheskogo vospitaniya studentov. Fizicheskoye vospitaniye i studencheskiy sport glazami studentov: material vseros. nauchno-prakt. konf. s mezhdunar. uchastiyem. S. 232.
12. Lobureva M. E. (2016) Problema povysheniya effektivnosti sorevnovatelnoy deyatel'nosti v stritbole u devushek 17–22 let / 52-е Евсевьевские чтения – Саранск, S. 152–162.
13. Mazurina A. V. (2006) Ulichnyy basketbol v fizicheskom vospitanii studentov vysshikh uchebnykh zavedeniy. Teoriya i praktika fizicheskoy kultury. № 1. S. 41-43.
14. Mazurina A.V. (2006) Rekreatsionno-ozdorovitel'naya metodika na osnove stritbola v fizicheskom vospitanii studentov vysshikh uchebnykh zavedeniy: avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. Smolensk. 22 s
15. Ofitsialnyye pravila igry 3x3 (FIBA) <http://streetball.in.ua/featured/214-pravila-usl-3h3.html>
16. Platonov V.N. (2004) Sistema podgotovki sportsmenov v olimpiyskom sporte. Obschchaya teoriya i eye prakticheskiye prilozheniya. K.: Olimpiyskaya literatura. 808 s.
17. Timoshina I.N., Bogatova S.V., Shvetsova T.V. (2015) Planirovaniye protsessa sportivnoy podgotovki v stritbole. Fizicheskaya kultura: vospitaniye, obrazovaniye, trenirovka. № 4. S. 17-20.
18. Shvetsova T. V. Soderzhaniye mnogoletney podgotovki studentov-sportsmenov massovykh razryadov. zanimayushchikhsya basketbolom 3 kh 3 (2017): diss... kand. ped. nauk: 13.00.04. GBOU VO Kubanskiy gosudarstvennyy universitet fizicheskoy kultury. sporta i turizma. 2017
19. Shvetsova T. V. (2014) Stritbol: istoriya i perspektivy razvitiya. V mire nauchnykh otkrytiy. № 11. (59). S. 4417-4426.